

Handläggare
Gabriella Luoma
Telefon: 08-50814287

Till
Enskede-Årsta-Vantör
stadsdelsnämnd
2024-09-21

Skrivelse om förebyggande åtgärder och akuta instanser

Svar på skrivelse från (M)

Förvaltningens förslag till beslut

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Sammanfattning

Moderaterna inkom med en skrivelse till Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning den 23 maj med frågor kring stadens och förvaltningens arbete med förebyggande åtgärder och akuta insatser.

Det finns en god och väl upparbetad samverkan med lokalpolisområdena Globen och Farsta med vilka förvaltningen ofta samverkar med inför olika riskhelger. Initiativ, som att ett extra föräldramöte genomförs, tas av fält, polis eller skola när en bedömning görs att det finns ett behov. På skolavslutningskvällen hade polisen och flertalet aktörer ett gemensamt utsättningsmöte där man planerade upplägget för kvällen. Skolavslutningskvällen blev ett lugnt firande i Enskede-Årsta-Vantör mycket tack vare god samverkan, planering och resurssättning.

På Enskede IP har förvaltningen under våren haft mobil fritidsgård. Det innebär att verksamheten flyttas ut dels för vuxennärvaro på platsen, dels för att inbjuda ungdomarna till att delta i verksamheten. I nuläget har idrottsförvaltningen inga planer på att stänga Enskede IP under sommaren.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Bakgrund

Moderaterna inkom med en skrivelse till Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning den 23 maj med frågor kring stadens och förvaltningens arbete med förebyggande åtgärder och akuta insatser.

Ärendet

Gustav Johansson (M) lyfter situationen och de oroligheter som uppstod under Valborg, där händelser som slagsmål och skadegörelse förekom vilket skapade en otrygg miljö för både invånare och besökare. Skribenten menar att dessa incidenter har satt fokus på de konsekvenser som Stockholms stads beslut har medfört när det gäller minskningen av antalet ordningsvakter. Med hänsyn till de oroligheter som uppstod under Valborg, anser författaren av skrivelsen att det är nödvändigt att granska och utvärdera de strategier och åtgärder som staden implementerat för att hantera sådana situationer. Författaren ställer därför ett antal frågor till förvaltningen och önskar svar på följande:

- Vilka specifika åtgärder har vidtagits för att kompensera för de minskade resurserna efter neddragningarna av ordningsvakter? Hur säkerställer ni att ordningen kan upprätthållas trots dessa nedskärningar?
- Hur bedömer ni och hanterar risken för liknande händelser i framtiden? Vilka system eller processer finns på plats för att identifiera och mildra potentiella risker under högtider och andra tillställningar? Hur mobiliseras trygghetsteamet?
- Kan ni beskriva hur samarbetet med polisen ser ut i dessa situationer? Finns det planer för att intensifiera samarbetet eller öka polisnärvaron under högtider?
- Hur informeras allmänheten och näringsidkare om säkerhetsåtgärder och vad de kan göra för att bidra till ordningen? Finns det strategier för att förbättra kommunikationen med stockholmarna kring dessa frågor?
- Hur utvärderas de insatser som gjorts under kaotiska händelser som Valborg? Finns det en återkopplingsprocess som säkerställer att lärdomar dras och implementeras inför framtida tillställningar?
- Har förvaltningen haft kontakt med Enskedefältets skola angående den oro som finns kring traditionen att femteklassarna varje år ordnar firandet? Vilka åtgärder planeras för att säkerställa tryggheten vid dessa tillfällen?
- Vad händer med Enskede IP? Finns det risk för en stängning på kvällar även denna sommar, och vilka är i så fall orsakerna och konsekvenserna av detta beslut?

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelning Social omsorg förebyggande och främjande i samråd med avdelning HR och utveckling.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen har tagit del av skrivelsen och lämnar svar på frågorna nedan.

- Vilka specifika åtgärder har vidtagits för att kompensera för de minskade resurserna efter neddragningarna av ordningsvakter? Hur säkerställer ni att ordningen kan upprätthållas trots dessa nedskärningar?

Svar: Medel som tidigare riktats till stadens ordningsvakter har omfördelats till respektive stadsdelsförvaltning i syfte att förstärka de lokala förebyggande insatserna. Trygghetsskapande arbete pågår på flera ställen i stadsdelsområdet exempelvis genom platssamverkan i Rågsved, trygghetsvandringar, trygghetsinventeringar och arbete kopplat till de öppna drogsценerna. Precis som tidigare kommer mobila ordningsvakter att arbeta utefter en prioritering av den lokala lägesbilden där vissa områden kommer få mer återkommande besök än andra. Prioriterade områden inom Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsområde handlar till exempel om Rågsved, Högdalen och Gullmarsplan.

Inom förvaltningen kommer fokus fortsatt ligga på främjande, förebyggande och trygghetsskapande arbete tillsammans med situationell prevention i ordinarie verksamhet, snarare än med fokus på ordning och säkerhet. Det sistnämnda sker i samverkan med polis. Det finns en god och väl utarbetad samverkan med lokalpolisområdena Globen och Farsta med vilka förvaltningen ofta samverkar med inför olika riskhelger

- Hur bedömer ni och hanterar risken för liknande händelser i framtiden? Vilka system eller processer finns på plats för att identifiera och mildra potentiella risker under högtider och andra tillställningar? Hur mobiliseras trygghetsteamet?

Svar: Inför Valborg hade fältverksamheten genomfört planering utifrån respektive organisations ansvarsområden. Varje vecka genomförs möten med polisen (s.k. ”helgutsättning”) för att resursplanera inför kommande helg. Därutöver hade stadsdelsförvaltningens Trygghetssamordnare dialog med kommunpolisen ca en månad innan Valborg om tänkta ”hotspots” för Valborgsfirande och skolavslutningar där även historik kring firande beskrevs. Stadsdelsförvaltningens fältverksamhet och Fritidsenhet har kontaktat skolor och genom samverkan spridit information om Valborg (inkl på sociala medier) i syfte att generellt mobilisera vuxna. Inför valborg skickade också stadsdelsförvaltningens Preventionssamordnare ut information till alla grund- och gymnasieskolor i stadsdelsområdet om alkohol och vårens fester (ex. Valborg) enligt det årshjul som stadens alla preventionssamordnare tagit fram i samverkan med Socialförvaltningen. I många fall var även polisen med som avsändare. Skolorna delade informationen till föräldrar via skolplattformen. Utskickarna kompletterades också av olika filmer

som publicerades på våra olika sociala medier kanaler med ett förebyggande budskap.

Chefen för stadsdelsförvaltningens enhet Prevention och tidigt stöd hade tillsammans med polisen även kontaktat förvaltningens Trygghetssamordnare för att försöka ordna med belysning uppe på hoppbacken utifrån tidigare erfarenheter av att det är en svårjobbade plats. Tyvärr var det inte möjligt att ordna en tillfällig belysning med el-aggregat (utifrån kostnad och möjlighet att bevaka). Alla som har jobbat på platsen kände en stark oro för vad som kan hända uppe på hoppbacken.

Under valborgsmässokvällen genomfördes en gemensam utsättning tillsammans med polisen där flera olika fältgrupper deltog (Skarpnäck, Södermalm och Huddinge). Även stadens ungdomsjour deltog samt föräldravandrare från Enskedeskolan, Sturebyskolan och Enskedefältets skola. Fältgruppen hade tydliga ansvarsområden och arbetsledning på plats som samordnade resurser. Tillsammans samarbetade alla aktörer under hela kvällen genom flera olika kommunikationskanaler. (Inte med alla 17 patruller som polisen fick skicka till platsen.) Det var en generellt god samverkan på platsen inklusive bra kommunikation med sjukvården. Oerhört mycket ungdomar på plats (3 000-4 000) som kom från hela Stockholms län. Få föräldrar och andra vuxna ute.

Mot bakgrund av årets Valborgsfirande med stora ungdomssamlingar med mycket alkohol och bråk valde skola, polis och förvaltningens ansvariga för det uppsökande och förebyggande arbetet att bjuda in till ett föräldramöte. Syftet med mötet var att öka medvetenhet och handlingskraft hos föräldrar om dels spontanfotbollen på Enskede IP och den problematik som finns kopplad till den, dels inför stundande skolavslutningar. Den här typen av initiativ tas av fält, polis eller skola när en bedömning görs att det finns ett behov. Fältgruppen deltar också i skolornas föräldramöten under läsåret enligt framtagna planer.

- Kan ni beskriva hur samarbetet med polisen ser ut i dessa situationer? Finns det planer för att intensifiera samarbetet eller öka polisen närvaron under högtider?

Svar: På skolavslutningskvällen hade polisen och flertalet aktörer ett gemensamt utsättningsmöte där man planerade upplägget för kvällen. Under kvällen deltog fältgruppen, mobila ordningsvakter, SL:s ordningsvakter, ungdomsjouren, nattvandrarerna och polisens volontärer. Polisen avsatte stora resurser inför kvällen med bland annat ridande poliser, drönare och flera polispatruller. Enskede IK höll igång den planerade verksamheten med träning på Enskede IP. Intresserade föräldrar eller andra viktiga vuxna kunde även möta upp polisvolontär och fältgruppsrepresentant på Enskede IP för att

anmäla intresse för att nattvandera. Många vuxna var även ute på eget initiativ. Skolavslutningskvällen blev ett lugnt firande i Enskede-Årsta-Vantör mycket tack vare god samverkan, planering och resurssättning.

Vad gäller ökad polisnärvaro under kommande högtider så är det upp till Polismyndigheten att ta beslut kring hur deras resurser ska användas. Samverkan sker veckovis mellan kommunpolis i Globen och Farsta, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning och Farsta stadsdelsförvaltning, där gruppen uppdateras på händelser och avvikelser vilket bidrar till att respektive myndighet får kännedom om händelser. Tillsammans ses det över om ett samarbete kring eventuella händelser behöver startats upp som en åtgärd. Samverkan mellan skola, socialtjänst, polis och fritid sker också på olika nivåer inom ramen för samverkansöverenskommelsen, bland annat inom forumet skola, socialtjänst, polis och fritid (SSPF) och genom ungdomsutsättningar samt helgutsättningar.

- Hur informeras allmänheten och näringsidkare om säkerhetsåtgärder och vad de kan göra för att bidra till ordningen? Finns det strategier för att förbättra kommunikationen med stockholmarna kring dessa frågor?

Svar: Förvaltningen skickar inte ut denna typ av information till näringsidkare eller allmänhet, däremot genomför fältgruppen ibland riktade antilångningskampanjer vid Gullmarsplan samt att den förebyggande information som skickas ut via preventionssamordnare når vårdnadshavare. Informationen tas fram gemensamt med socialförvaltningen där råd och stöd ges till föräldrar. Det kan handla om att ge sitt barn en trygg uppväxt och skydda sitt barn från att dras in i kriminalitet eller om narkotika för att göra vårdnadshavare uppmärksamma inför sommarlovet, en tid då många festar mer. Dessa utskick skickas till skolorna under året där skolorna i sin tur sprider information via skolplattformen till vårdnadshavare. Till flera av dessa utskick så finns det också att framtaget material till sociala medier. Detta material lägger förvaltningens kommunikatörer ut på förvaltningens sociala mediekanaler och det sprids även genom andra interna verksamheters sociala medier.

- Hur utvärderas de insatser som gjorts under kaotiska händelser som Valborg? Finns det en återkopplingsprocess som säkerställer att lärdomar dras och implementeras inför framtida tillställningar?

Svar: Efter Valborg utvärderade fältverksamheten, ungdomsjouren, och lokalpolisområde Globen sina insatser dels var för sig, dels gemensamt. I den gemensamma utvärderingen lyftes den goda

samverkan, i synnerhet samarbetet mellan fältverksamheten, andra fältgrupper, ungdomsjouren och polisen som var på plats.

- Har förvaltningen haft kontakt med Enskedefältets skola angående den oro som finns kring traditionen att femteklassarna varje år ordnar firandet? Vilka åtgärder planeras för att säkerställa tryggheten vid dessa tillfällen?

Svar: Förvaltningen kan inte svara för vilka åtgärder som utbildningsförvaltningen (Enskedefältets skola) planerar. Förvaltningen har samverkan med skolan genom olika forum och frågan kan aktualiseras framöver.

- Vad händer med Enskede IP? Finns det risk för en stängning på kvällar även denna sommar, och vilka är i så fall orsakerna och konsekvenserna av detta beslut?

Svar: På Enskede IP har förvaltningen under våren haft mobil fritidsgård. Det innebär att verksamheten flyttas ut dels för vuxennärvaro på platsen, dels för att locka ungdomarna till att delta i verksamheten. Det är idrottsförvaltningen som har huvudansvar för Enskede IP och även för bokning av platsen.

Idrottsförvaltningen har under våren avslagit vissa bokningsförfrågningar om gymnasimatcher för att förhindra eventuellt stök i anslutningen till matchen. I nuläget har idrottsförvaltningen inga planer på att stänga Enskede IP under sommaren.

Jämställdhetsanalys

Fältassistenter arbetar uppsökande och kontaktskapande för alla ungdomar som vistas i stadsdelsområdet oavsett kön. Enligt Stockholmsenkäten 2022 så känner sig majoriteten av ungdomar i stadsdelsområdet ganska eller mycket trygga om de går ut ensamma sent en kväll i sitt bostadsområde. Likväl är det dubbelt så många flickor än pojkar som känner sig ganska eller mycket otrygga i stadsdelsområdet.

Barnrättsperspektiv

Enligt artikel 31 i barnkonventionen har alla barn rätt till lek, vila och fritid. Stadsdelsförvaltningen arbetar för att barn och unga i stadsdelsområde ska ha en meningsfull fritid med trygga vuxenförebilder där de känner samhörighet och delaktighet samt inflytande. Detta är också något som tas i beaktan i existerande samverkansforum då många av dem syftar till att stärka skyddsfaktorer, minska riskfaktorer och främja barnets bästa.

Förvaltningen föreslår att Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Anders Carstorp
Stadsdelsdirektör
Enskede-Årsta-Vantör
stadsdelsförvaltning

Jenny Johansson
Avdelningschef
Enskede-Årsta-Vantör
stadsdelsförvaltning

Bilaga

Skrivelse om förebyggande arbete och akuta insatser

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Anders Carstorp, Stadsdelsdirektör	2024-09-03
Jenny Johansson, Avdelningschef	2024-09-02